

ЗАКОН
О ПРЕСТАНКУ ВАЖЕЊА ЗАКОНА О
ПРИВРЕМЕНОМ УРЕЂИВАЊУ НАЧИНА
ИСПЛАТЕ ПЕНЗИЈА

Члан 1.

Престаје да важи Закон о привременом уређивању начина исплате пензија („Службени гласник РС,“ број 116/14).

Члан 2.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије.“

Образложење

I Уставни основ

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у члану 97. тачка 8. Устава Републике Србије, којим је прописано да Република Србија уређује и обезбеђује, систем у области социјалног осигурања и других облика социјалне сигурности.

II Разлози за доношење закона

Закон о привременом уређивању начина исплате пензија („Службени гласник РС“, број 116/14) у супротности је са Уставом Републике Србије и са Законом о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени. гласник РС" бр.34/03, 64/04, 84/04, 85/05, 101/05, 63/06, 5/09, 107/09, 101/10, 93/12, 62/13, 108/13, 75/2014 и 142/14). Устав Републике Србије, гарантује недодирљивост пензија, третирајући их као стечено право. Чланом 58. став 1. Устава РС „јемчи се уживање својине и других имовинских права стечених на основу закона“ а у ставу 2. наведеног члана је прописано да „право својине може бити одузето или ограничено само у јавном интересу утврђеном на основу закона, уз накнаду која не може бити нижа од тржишне“.Из наведеног произилази да би се морао донети нови закон којим би смањење пензија било проглашено за јавни интерес. Донети Закон је у супротности са чланом 197. став 1. Устава РС којим је прописано да закони и сви други општи акти не могу имати повратно дејство, што значи да се не могу смањивати пензије које су већ утврђене законом, већ евентуално нове, које тек треба да се утврде. Уставом РС (члан 20.), прописано је и да се достигнути ниво људских права не може смањивати. У складу са праксом Европског суда за људска права (31925/08), право на пензијско и инвалидско осигурање припада корпусу људских права на основу чега закључујемо да се ниво достигнутих пензија (као једно од људских права), не може смањивати. Наведени закон је и у супротности са Европском социјалном повељом (члан 12.), која све потписнице Повеље обавезује на очување постојећег нивоа социјалне заштите. Имајући у виду да је држава Србија ратификовала ову повељу 2009. године она је била у обавези да достигнути ниво пензија (социјалних права), одржава. Доношењем наведеног Закона, прекршене су одредбе ове повеље а самим тим и Устав РС (члан 194.) по којем сви закони и други општи акти донети у Републици Србији не смеју бити у супротности са потврђеним међународним уговорима и општеприхваћеним правилима међународног права.

Такође, Европски суд (Пресуда Европског суда за људска права по представци број 31925/08), сматра да постојећа стечена права на пензију подносилаца представке представљају имовину у смислу члана 1. Протокола број 1 уз Конвенцију. То значи да умањење износа пензија од стране наведеног закона јасно представља мешање у мирно уживање имовине одређене категорије лица.

Законом о привременом уређивању начина исплате пензија се уређује начин исплате пензија које исплаћује Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање почев од исплате пензија за месец новембар 2014. године, с циљем очувања финансијске одрживости пензијског система у Републици Србији (члан 1.). Чланом 4. цитираног Закона предвиђено је да се исплате пензија извршене у складу са овим законом, сматрају коначним, из чега произилази да ће Републички фонд за ПИО, пензије смањивати непосредном применом чл. 2. и 3. наведеног Закона, који га на то овлашћује. Треба нагласити да се то ради без доношења појединачног акта и упуства о правном леку што је директно у супротности са Законом о пензијском и инвалидском осигурању (члан 98.), који наводи да решење о правима из пензијског и инвалидског осигурања и о пензијском стажу доноси искључиво орган фонда одређен општим актом фонда (Фонд ПИО). То осигуранике – кориснике, странке, може довести у заблуду по питању права на изјаву жалбе. У том смислу, одредба наведеног Закона није у складу са чланом 36. став 2. Устава РС, којим је предвиђено да свако има право на жалбу или друго правно средство против одлуке којом се одлучује о његовом праву, обавези или на закону заснованом интересу. Оваквим решењем појединац може пропустити рок за Уставну жалбу.

Одредбе Закона о привременом уређивању начина исплате пензија у супротности су и са одредбама Закона о пензијском и инвалидском осигурању, јер чланом 105. прописано да измена донетог решења за пензију је могућа само из разлога који се тичу чињеница на страни осигураника , односно ако неки нови доказ може довести до другачијег решења у односу на постојеће решење.

Подвлачимо такође, да је Закон о привременом уређивању начина исплате пензија већ у називу контрадикторан јер иако носи назив „привремен“ у садржају Закона нема рока до када ће важити, из чега произилази да нема привремено дејство.

Запослени током радног века уплаћују осигурање, а Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање је дужан да по остварењу права на

пензију сваком грађанину исплаћује одређена новчана средства у складу са висином доприноса. Фонд ПИО послује као правно лице има статут и органе управљања, а надзор над законитишћу рада и аката фонда врши министарство надлежно за пензијско и инвалидско осигурање, па се намеће питање зашто држава није вршила своју законску обавезу и правовремено спречила ситуацију у којој ће највећу штету претрпети управо пензионери. Напред изнети разлози су и више него довољни да са донесе Закон о престанку важења Закона о привременом уређивању начина исплате пензија.

III Објашњење основних правних института и појединих решења

Чланом 1. Предлога закона прописује се да Закон о привременом уређивању начина исплате пензија („Службени гласник РС,“ број 116/14), престаје да важи.

Чланом 2. Предлога закона предвиђено је да овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

IV Анализа ефеката за доношење закона

Доношење овог закона спречава урушавање система пензијског и инвалидског осигурања.

V Процена финансијских средстава потребних за спровођење закона

За спровођење овог закона није потребно обезбедити додатна финансијска средства у буџету Републике Србије.

VI Разлози за доношење закона по хитном поступку

Доношење овог закона по хитном поступку се предлаже да би се избегле даље штетне последице по финансијско стање пензионера а тиме и штетне последице по живот и здравље пензионера.

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ
--

1. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа

16 народних посланика Посланичке групе Демократска странка, чији је представник народни посланик Балша Божовић.

2. Назив прописа

Предлог закона о престанку важења Закона о привременом уређивању начина исплате пензија.

(Law proposal on termination of the Law on temporary regulation of the manner of pension payments).

3. Усклађеност прописа с одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум), односно с одредбама Прелазног споразума о трговини и трговинским питањима између Европске заједнице, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Прелазни споразум):

а) Одредба Споразума и Прелазног споразума која се односе на нормативну саржину прописа

/

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума и Прелазног споразума

/

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума

/

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума

/

д) Веза са Националним програмом за интеграцију Републике Србије у Европску унију

/

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније

а) Навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима

/

б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима

/

в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима

/

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност

/

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније

/

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права.

Секундарни извори права Европске уније који постоје у овој области нису релевантни са становишта материје коју обрађује овај Предлог закона, тако да се уз овај Предлог закона не доставља Табела усклађености.

6. Да ли су претходно наведени извори права ЕУ преведени на српски језик?

/

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик ЕУ?

/

8. Учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености

/

Потпис руководиоца органа органа државне управе, односно другог овлашћеног предлагача прописа, датум и печат

Београд, 18. септембар 2015. године

**ПРЕДСТАВНИК ПРЕДЛАГАЧА
НАРОДНИ ПОСЛАНИК
Балша Божовић**